

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De weledelgeleerde heer drs. W. Koolmees
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Harderwijk, 11 februari 2021

kenmerk: 133/21/DvA
betreft: Reactie bpfBOUW op consultatiedocument Wet toekomst
pensioenen d.d. 16 december 2020

Geachte Minister,

Het bestuur van bpfBOUW maakt graag van de gelegenheid gebruik om te reageren op het consultatiedocument Wet toekomst pensioenen, zoals door u gepubliceerd op 16 december 2020.

Wij hebben met genoeg geconstateerd dat u voortvarend aan de slag bent gegaan met het vervaardigen van een wetsvoorstel, behorend bij de uitwerking van het Pensioenakkoord in 2019 en de op 22 juni 2020 verschenen Hoofdpijnennotitie. Wij beseffen terdege hoeveel onderwerpen hier worden geraakt en onderkennen het belang van een integrale aanpak om tot een transitie te komen naar het nieuwe pensioenstelsel, met een uiterlijke beoogde overgangsdatum 1 januari 2026. Dit is een majeure operatie op diverse terreinen, met een veelvoud aan betrokken partijen en belanghebbenden.

Het is een uitdaging die bpfBOUW graag aangaat en die naar onze overtuiging een noodzakelijke vernieuwing behelst van de wettelijke basis van ons, internationaal veel geprezen, pensioenstelsel. Deelnemers en werkgevers hebben alle belang bij de snelle en beheerste invoering van het nieuwe stelsel.

BpfBOUW heeft in de achterliggende tijd nauw samengewerkt met collega pensioenfonds en specialisten in het verband van de Pensioenfederatie. Wij sluiten ons aan bij de vier ingediende reacties door de Pensioenfederatie op het genoemde consultatiedocument en de inbreng van APG (aan wie bpfBOUW de pensioenadministratie heeft uitbesteed). Wij zullen derhalve de hoofdboodschappen en opmerkingen van meer technische aard hier niet herhalen.

BpfBOUW ziet de elementen collectiviteit, solidariteit en verplichtstelling als pijlers onder de pensioenregeling, waarin de belangen van deelnemers centraal dienen te blijven staan. Lage uitvoeringskosten en een goede uitlegbaarheid van de regelingen zijn essentiële voorwaarden hierbij. De governance van de pensioensector is gebaat bij een borging van voldoende contractsvrijheid (decentrale ruimte voor cao partijen) en ruimte voor een evenwichtige belangenafweging (discretionaire ruimte voor fondsbesturen) bij de transitie en opdrachtaanvaarding. De invoering van de

Wet versterking bestuur pensioenfonds, de implementatie van sleutelfuncties alsook een strenge toets op de individuele en collectieve geschiktheid van besturen en medebeleidsbepalers van pensioenfonds, maken dat pensioenfonds deze vrijheid naar onze overtuiging aan kunnen.

Hoewel wij het wetsvoorstel als geheel positief tegemoet treden, ziet bpfBOUW enkele belangrijke aandachtspunten in het wetsvoorstel en de beoogde nadere lagere regelgeving.

Het bestuur hecht er daarom aan de volgende punten te benoemen.

- Als pensioenuitvoerder in de bouwnijverheid achten wij het essentieel dat het kabinet op korte termijn meer wettelijk experimenteeruimte biedt voor pensioenoplossingen in de tweede pijler voor zelfstandigen. Eén op de drie personen werkzaam in de bouwsector doet niet of nauwelijks mee in de tweede pijler. Dit is nu al een probleem en dit dreigt op termijn nog meer te worden. BpfBOUW is in een vergevorderd stadium met het uitwerken van een experiment, in nauwe samenwerking met zzp-organisaties. De voorgenomen wettelijke ruimte om hier verder mee aan de slag te gaan is echter ontoereikend. Zonder aanpassing kan bpfBOUW het experiment niet vormgeven en blijft een pensioenoplossing uit voor één op de drie werkenden in de bouwsector. BpfBOUW sluit zich aan bij de reactie vanuit de Pensioenfederatie ten aanzien van de gewenste randvoorwaarden.
- Sedert enkele jaren verkeert bpfBOUW in de voor deelnemers nadelige positie dat er BTW moet worden betaald over de verleende pensioendiensten, hetgeen ten koste gaat van het pensioenresultaat van een pensioenfondsdeelnemer. Wij verzoeken u alles in het werk te stellen om te bereiken dat pensioenfonds bij de uitvoering van alle soorten premieovereenkomsten vanaf 1 januari 2026 geen BTW meer verschuldigd zijn over uitbestede werkzaamheden.
- Uw begeleidende brief bij het wetsvoorstel naar de Tweede Kamer (kabinetsbrief 'Vrijstellingsregeling 2020 en het transitie-ftk') bevat enkele openstaande punten voor het financieel toetsingskader in de transitiefase. BpfBOUW ziet dit kader graag zodanig verhelderd, dat een soepele overgang naar het nieuwe stelsel is gewaarborgd, met daarbij voldoende oog voor de juridische risico's bij het invaren van de bestaande rechten. Het past hierbij tijdens het transitie FTK de regels van het nieuwe stelsel als uitgangspunt te hanteren. Het eventuele strenger maken van de FTK-eisen aan de premie is hiermee strijdig en ontraden wij. Het karakter van de overeenkomst wijzigt immers binnen afzienbare tijd van een uitkeringsovereenkomst naar een premieovereenkomst.
- Besturen van pensioenfonds zijn eindverantwoordelijk voor een evenwichtige belangenafweging bij de diverse te nemen besluiten in de transitiefase en bij het gewenste invaarbesluit. BpfBOUW hecht eraan te benadrukken dat deze besluitvorming een totaalpakket is dat in zijn geheel op evenwichtigheid bezien moet worden. Nu wordt ook bij deelaspecten de eis van evenwichtigheid toegepast, zoals bij de vormgeving van de solidariteitsreserve. Dit is ongewenst. Hierbij zal ook ruimte voor maatwerk nodig zijn, bijvoorbeeld in de wijze waarop de risicohouding wordt onderzocht en in beleid wordt omgezet. Op veel plaatsen is in de conceptwetgeving lagere regelgeving aangekondigd of wordt de mogelijkheid hiertoe opengelaten. Zoals in de inleiding van deze reactie is

verwoord, is voor een gedragen, tijdige en evenwichtige besluitvorming voldoende discretionaire ruimte voor het bestuur van de pensioenuitvoerder nodig. BpfBOUW sluit zich ook op dit punt aan bij de reactie vanuit de Pensioenfederatie meer specifiek toegelicht bij het onderdeel 'governance'.

- Een belangrijk momentum in de besluitvorming vormt de fase van de opdrachtaanvaarding en de beoogde opdrachtbevestiging (die wat bpfBOUW betreft onderdeel is van de opdrachtaanvaarding). De eigen fondsorganen (Raad van Toezicht en Verantwoordingsorgaan van bpfBOUW) vervullen een belangrijk rol. Besturen zijn zelf verantwoordelijk voor een tijdige en adequate informatievoorziening aan deze organen, zodat zij een betekenisvolle rol kunnen vervullen en hun taken naar behoren kunnen uitvoeren. Het is niet wenselijk gedetailleerde informatievoorschriften in wet- of regelgeving hiervoor op te nemen. Dit geldt ook voor de informatievoorschriften ten aanzien van de transitie naar deelnemers.
- Om een afgewogen oordeel over de voorgenomen wetgeving te kunnen vormen, is het nodig de inhoud van de lagere regelgeving te kennen en te toetsen aan effectiviteit en haalbaarheid. Wij bevelen aan deze lagere regelgeving ook steeds ter consultatie voor te leggen en zo de pensioensector te betrekken.
- Open normen zijn een beproefd concept in de huidige Pensioenwet. Voorkomen dient te worden dat toezichthouders deze vervolgens invullen op een wijze die de regels alsnog rule-based maakt. Voorbeelden hierbij zijn:
  - BpfBOUW vindt het van belang dat het nieuwe stelsel en de transitie ernaartoe goed uitlegbaar zijn aan deelnemers. Dit botst met de vrij expliciete voorkeur die doorklinkt voor de VB-ALM methode en de nadruk op toepassing van het netto profijt principe bij invaren. Deze methode ontraden wij, omdat deze rekenkundig complex is en slecht uitlegbaar richting deelnemers. Bovendien focust het op een meetmoment in de tijd, met de bijbehorende risico's van een puntschatting.
  - Vormgeving van en ruimte voor solidariteit en maatwerk bij onderzoek naar de risicohouding van deelnemers.
- Op diverse plaatsen in de wetgeving en Memorie van Toelichting is een teneur zichtbaar dat iedere vorm van herverdeling binnen de pensioenuitvoerder ongewenst is. Dit botst met het uitgangspunt in het Pensioenakkoord dat er een contract zou worden vormgegeven met uitgebreide collectieve risicodeling. Wij onderschrijven de wens tot een zo compleet mogelijk pensioencontract, maar zien de mate van risicodeling vooral als onderdeel van de contractsvrijheid tussen sociale partners, waarbij de pensioenuitvoerder een belangrijke toetsende rol heeft bij de opdrachtaanvaarding aan de eigen beleidsuitgangspunten, de uitvoerbaarheid en de wettelijke eisen. Specifiek kan enige mate van herverdeling wenselijk zijn om negatieve persoonlijke pensioenvermogens of een negatieve solidariteitsreserve te voorkomen. Hier moet dan wel ruimte voor zijn. Met het oog op de optimale vormgeving van de risicodeling zou het bovendien wenselijk zijn als in beide contracten het micro- en het macrolanglevensrisico ook via de solidariteitsreserve kunnen worden gedeeld.
- Ter voorkoming van spagaatvorming in de besluitvorming van pensioenuitvoerders, dient de beoogde transitiehandleiding voldoende recht te doen aan de heterogeniteit in de pensioensector. Wij hebben er alle vertrouwen in dat deze vorm van zelfregulering door de hiervoor verantwoordelijke partijen

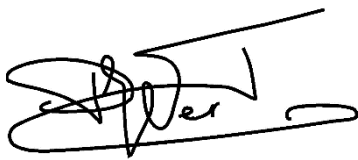
wordt opgepakt. Zelfregulering in de transitiehandleiding ondersteunt bovendien het iteratieve proces tussen sociale partners en pensioenuitvoerders. Ook vanuit dit oogpunt is het belangrijk dat de wetgever pensioenuitvoerders voldoende ruimte laat om te kunnen besturen zodat er ook recht kan worden gedaan aan deze heterogeniteit (in de handleiding).

- BpfBOUW vraagt om specifieke aandacht te besteden aan de nadere uitwerking van het nabestaandenpensioen, het arbeidsongeschiktheidspensioen en voor bpfBOUW specifieke aanvullende pensioenregelingen, zoals de Beter Excedent regeling, mede in relatie tot invaren.
- Bij de overgang naar een nieuw pensioenstelsel en bijbehorende pensioencontracten vraagt bpfBOUW meer aandacht in de wet- en regelgeving voor hoe kan worden omgegaan met bepalingen rond 'geen premie, wel recht' en terugwerkende kracht mutaties. Structureel speelt de vraag hoe de misgelopen premie en het misgelopen rendement kunnen worden gefinancierd. Bij de transitie speelt de vraag hoelang terugwerkende krachtmutaties in het oude stelsel moeten worden verwerkt om vervolgens opnieuw te worden ingevaren, versus wanneer deze direct in het nieuwe stelsel mogen worden verwerkt. Wij kunnen ons voorstellen dat er een begrensde periode gaat gelden voor terugwerkende kracht mutaties in het oude systeem en dat op het invaarmoment een geormerkte reserve wordt gevormd ('stroppenpot').

Het bestuur van bpfBOUW is graag bereid in de vervolgfases van het wetgevingsproces de helpende hand te bieden door technische ondersteuning te bieden, doorrekeningen te maken (bijvoorbeeld bij uitwerking van scenariosets) en bij de totstandkoming van lagere regelgeving.

Tot slot: Wij spreken de wens uit dat de voortvarendheid van het wetgevingsproces ook onder een volgend kabinet blijft bestaan. Dit leidt ertoe dat ook sociale partners, fondsbesturen en uitvoerders de beoogde transitiedatum van 1 januari 2026 kunnen halen. Een langer uitstel achten wij niet in het belang van de deelnemers van het pensioenfonds.

Hoogachtend,
Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Bouwnijverheid

D.J. Verhoeven
Werkgeversvoorzitter

M.B. van Veldhuizen
Werknemersvoorzitter